Vlekken en flitsen

Heel vaak zijn vlekjes die mensen in of voor hun ogen zien bewegen het gevolg van troebelingen in het glasvocht. Het glasvocht (of glasachtig lichaam) is de gelei die het achterste gedeelte van het oog tussen de inwendige ooglens en het netvlies achterin het oog opvult. Normaal glasvocht laat lichtstralen ongehinderd door. Als zich echter verdichtingen of troebelingen in het glasvocht voordoen, kunnen ze een schaduw op het netvlies geven. Deze vlekjes kunnen er als allerlei vormen uitzien: puntjes, cirkels, draden, slierten, spinnenwebben, enzovoort. Tegen een lichte achtergrond of bij vermoeidheid zijn de vlekjes vaak duidelijker. Niet alle mensen die glasvochttroebelingen in hun ogen hebben, hebben last van vlekjes.

Glasvochttroebelingen

De meest voorkomende oorzaak van glasvochttroebelingen is veroudering. Er ontstaan verdichtingen of klonteringen in het glasvocht. Bijziende mensen hebben er meer aanleg voor. Hoewel de glasvochttroebelingen dus wel hinderlijk kunnen zijn als ze klachten geven, is het meestal een onschuldige situatie. Het zien van één of meerdere (zwevende) vlekjes ten gevolge van glasvochttroebelingen, wordt ook wel met de Franse term ‘mouches volantes’ aangeduid.

Flitsen

Een plotseling ontstaan van vlekjes kan gepaard gaan met het optreden van lichtflitsen. Deze flitsen worden vaak omschreven als het aan- en uitgaan van een TL-lamp of als bliksemen. De combinatie van vlekjes en lichtflitsen wijst meestal op een vrij plotseling krimpen van het glasvocht. Dit wordt ook wel glasvochtloslating genoemd. De krimpende glasvocht-gelei trekt zichzelf hierbij los van het netvlies waar hij daarvoor nog tegenaan lag.

Ook glasvochtloslating is een proces dat bij het normale ouder worden van het oog hoort. Het treedt dan ook bij heel veel mensen op, vaak op oudere leeftijd. Meestal is dit onschuldig maar soms kan dit het begin van een netvliesprobleem zijn.

Andere oorzaken vlekken en flitsen

Soms zien mensen lichtverschijnselen die zich als sterren of gekartelde lijnen voordoen en langzaam uitbreiden, soms (wisselend) gekleurd, eigenlijk bijna altijd in beide ogen tegelijk, mogelijk gepaard met een (gedeeltelijk) veranderd of vervormd beeld en 10-30 minuten aanhoudend.
Deze combinatie van verschijnselen heeft meestal een andere oorzaak dan de echte lichtflitsen. Het gaat hier vaak om een vorm van migraine of oogmigraine. Soms voelen mensen zich tijdens of na deze lichtverschijnselen akelig. In een aantal gevallen, maar lang niet altijd, treedt er na de lichtverschijnselen hoofdpijn op. Soms zijn de verschijnselen een voorbode (aura) van een migraine-aanval met heftige hoofdpijn, misselijkheid en braken. Voor oorzaken en behandeling van migraine kunt u zich het beste wenden tot uw huisarts.

Bewegende vlekjes kunnen ook bij een ontsteking binnen in het oog (‘iridocylitis’ of ‘uveïtis’) worden gezien. Vaak treden bij deze aandoening ook andere oogklachten en verschijnselen op als roodheid, toegenomen gevoeligheid voor licht, slechter zien en pijn. Plotseling opkomende en toenemende puntvormige vlekjes en/of slierten en waziger zien, kunnen een uiting zijn van bloed in het glasvocht. Zo’n glasvochtbloeding kan soms optreden bij ernstiger aantasting van het netvlies door suikerziekte (‘diabetes mellitus’) of bij een netvliesscheur.

Almelo
Zilvermeeuw 1
Postbus 7600
7600 SZ Almelo

Hengelo
Geerdinksweg 141
Postbus 546
7550 AM Hengelo

facebook.com/ZGTinfo
twitter.com/ZGT_info
linkedin.com/company/zgt
youtube.com/user/ZGTinfo
zgt.nl - zgt.nl/mijnzgt

januari ’22

Risico's van glasvochtloslating

Wanneer het glasvocht krimpt en zich lostrekt van het netvlies, kan er in een klein aantal gevallen een scheurtje in het netvlies getrokken worden. Zo'n scheurtje in het netvlies kan weer in een klein deel van de gevallen het begin zijn van een netvliesloslating. Dit is een ernstige aandoening van het oog die het zicht bedreigt. Ook kan bij het ontstaan van een scheurtje in het netvlies een, zoals hiervoor reeds beschreven, bloeding in het glasvocht ontstaan. Hoewel de kans op netvliesproblemen in het algemeen niet heel groot is bij een glasvochtloslating, is het advies wel degelijk om bij plotseling ontstane of verergerende klachten van vlekken en flitsen, zich binnen 24 uur oogheelkundig te laten onderzoeken. Neem hiervoor zo snel mogelijk contact op met uw huis- of oogarts.

Onderzoek

Door middel van oogheelkundig onderzoek kan er onderscheid gemaakt worden of het om onschuldige vlekken en flitsen gaat of niet. De oogarts zal hiervoor het hele oog onderzoeken. Daarbij worden de pupillen met oogdruppels wijd gemaakt. Deze druppels kunnen gedurende enkele uren een verminderd zicht en gevoeligheid voor licht veroorzaken.

Behandeling

Bij klachten van vlekjes en/of flitsen is het dus allereerst belangrijk om vast te stellen wat de oorzaak is.
Bij een uveïtis is meestal behandeling met verschillende oogdruppels noodzakelijk.
Bij een glasvochtbloeding door suikerziekte is vaak een uitgebreide laserbehandeling van het netvlies nodig.
Om een netvliesloslating te voorkomen, wordt bij een netvliesscheur het netvlies rondom het scheurtje door middel van een laserbehandeling met puntlasjes aan de onderlaag vastgezet.
Bij een glasvochtloslating zonder afwijkingen in het netvlies is géén behandeling nodig. De ruimte tussen het gekrompen glasvocht en het netvlies wordt vanzelf weer opgevuld door ander vocht dat aangemaakt wordt in het oog.

Het verloop van de vlekken en flitsen

Glasvochttroebelingen worden op den duur vaak wat kleiner. Sommige troebelingen kunnen van plaats veranderen of zelfs verdwijnen. Mensen raken er uiteindelijk meestal meer aan gewend waardoor de vlekjes minder gaan hinderen. Hier kan soms wel een lange tijd (maanden) overheen gaan. Lichtflitsen verdwijnen meestal vanzelf weer, hoewel ze bij snelle oogbewegingen of in het donker nog wel enige tijd gezien kunnen worden.
Echter: bij plotselinge duidelijke verergering van de vlekjes en/of flitsen, kunt u het beste binnen 24 uur weer contact opnemen met uw huis- of oogarts.

Vragen

Heeft u nog vragen of wilt u meer informatie? Kijk dan op onze website of neem contact op met het secretariaat van de polikliniek oogheelkunde.

Polikliniek oogheelkunde Almelo:
Telefoon: 088 708 31 40

Polikliniek oogheelkunde Hengelo:
Telefoon: 088 708 59 45

Website: zgt.nl/oogheelkunde

Bron: Folder NOG 'Vlekken en flitsen'
oogheelkunde.org

Check uw dossier op MijnZGT

MijnZGT is het patiëntenportaal van ZGT. U kunt op MijnZGT via uw computer, tablet of mobiel delen van uw medisch dossier inzien, persoonlijke gegevens checken, of bijvoorbeeld vragenlijsten invullen die wij voor u hebben klaargezet. Kijk voor meer informatie op: zgt.nl/mijnzgt.

januari '22